Voordracht voor de College vergadering van 10 november 2026

Portefeuille
Water (excl. Varen)
Openbare ruimte, Varen

Agendapunt
B23

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Kennisnemen van de rapportage Kaderrichtlijn Water (KRW) in Amsterdam: stand van zaken en vervolg van de gemeentelijke inzet op het oppervlaktewater

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennis te nemen van de rapportage *De Kaderrichtlijn Water (KRW) in Amsterdam. Stand van zaken en vervolg van de gemeentelijke inzet op het oppervlaktewater, in het perspectief van de juridische deadline van 22 december 2027*, met als belangrijkste punten:
    a. De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) bevat ecologische en chemische verbeterdoelstellingen voor aangewezen waterlichamen en een achteruitgangsverbod voor al het oppervlaktewater in Amsterdam.
    b. De KRW kent meerdere risicos voor de gemeente die impact hebben op meerdere beleidsterreinen (zoals het niet kunnen verlenen van bepaalde vergunningen indien niet aan de KRW voldaan wordt).
    c. De gemeente Amsterdam draagt vanuit haar taken, rollen en bevoegdheden bij aan de doelstellingen van de KRW, in samenhang met de inzet van onder andere het Rijk, provincies en waterschappen.
    d. In het rapportagejaar 2025 voldeed geen van de aangewezen KRW-waterlichamen in Amsterdam aan de chemische en ecologische doelstellingen van de KRW. Het doelbereik in 2027 is zeer onzeker. Dit is ook landelijk het geval.
    e. Tot en met 2027 (en ook daarna) werken we als gemeente binnen bestaande budgetten en kaders aan de volgende taken: het uitvoeren van specifieke maatregelen voor aangewezen KRW-waterlichamen; het inzetten op waterkwaliteit/KRW via relevante reguliere gemeentelijke taken; het uitvoeren van verplichte compenserende maatregelen op projectniveau; ambtelijke en bestuurlijke samenwerking met (water)partners.
    f. Om in de periode tot aan de juridische KRW-deadline van 22 december 2027 een extra benodigde gemeentelijke impuls te geven zijn er verschillende restopgaven die momenteel nog geen financiële dekking hebben. Deze worden conform motie 462.25 in deze rapportage inzichtelijk gemaakt, waarbij de Kadernota 2027 als geëigend moment wordt benoemd voor besluitvorming als het gaat om extra budget/capaciteit.

Kernboodschap

Het college van B&W besluit kennis te nemen van de rapportage Kaderrichtlijn Water (KRW) in Amsterdam: stand van zaken en vervolg van de gemeentelijke inzet op het oppervlaktewater. In deze rapportage staat vermeld in hoeverre de waterkwaliteit van de Amsterdamse oppervlaktewateren voldoen aan de Europese en landelijke normen als het gaat om ecologie en chemie, wat we er als gemeente aan doen, en wat we er als gemeente nog meer aan kunnen bijdragen in 2027 (en verder). Deze rapportage is op verzoek van de gemeenteraad opgesteld (motie 462.25).

Bestuurlijke achtergrond

De directe aanleiding voor deze KRW-rapportage is de aangenomen motie 462.25 van de raadsleden Bakker (PvdD) en Van Pijpen (GL), inzake maximale inspanning om de doelstellingen uit de Kaderrichtlijn Water te gaan halen in 2027 (zie bijlage 2, d.d. 9 oktober 2025). In de motie wordt het college om het volgende verzocht:

- *Om pal voor de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water te blijven staan, door in te zetten op natuurvriendelijke oevers, vermindering van vervuilingsbronnen, en herstel van ecologische verbindingen tussen wateren;*
- *De nieuwe gemeenteraad te helpen om geen druppel tijd te verspillen om versneld te kunnen werken aan de waterkwaliteit;*
- *Daartoe uiterlijk in het eerste kwartaal van 2026 inzicht te geven in:*
  - *de huidige stand van zaken per KRW-waterlichaam binnen Amsterdam,*
  - *de benodigde maatregelen voor Amsterdam om aan de KRW-doelen te voldoen,*
  - *de verwachte effecten en tijdslijnen van deze maatregelen, en*
  - *de beschikbare en nog benodigde middelen (financieel en organisatorisch);*
  - *De raad jaarlijks te informeren over de voortgang richting 2027.*

In de afdoeningsbrief dd. 17 november 2025 (zie bijlage 3) is aangegeven hoe het college deze motie invult. De KRW-rapportage (zie bijlage 1) is daar een resultaat van. De rapportage ligt in het verlengde van de beantwoording van schriftelijke vragen van respectievelijk gemeenteraadslid Van Schagen inzake waterkwaliteit (27 januari 2025)[1] en gemeenteraadslid IJmker inzake voorkom een watercrisis (25 november 2025)[2].

[1] https://amsterdam.raadsinformatie.nl/modules/4/Schriftelijke%2520vragen/985047

[2] https://amsterdam.raadsinformatie.nl/modules/4/Schriftelijke%20vragen/1087105

Bestuurlijke prioriteit

De Kaderrichtlijn Water (KRW) is een Europese richtlijn die in 2000 is ingevoerd met als doel om de kwaliteit van alle watersystemen in Europa te beschermen en te verbeteren.

De Rijksoverheid heeft de Kaderrichtlijn Water (KRW) omgezet in Nederlandse wet- en regelgeving. Dit staat in de Omgevingswet (Ow) en in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Deze wet- en regelgeving is vertaald in landelijke beleidsuitgangspunten, kaders en instrumenten.

De inzet op de KRW-doelen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het Rijk, provincies, waterschappen, gemeenten en andere partijen. Zoals aangegeven in de afdoeningsbrief van motie 462.25 d.d. 17 november 2025, leveren we als gemeente een bijdrage aan het zoveel mogelijk bereiken van de KRW-doelen voor het oppervlaktewater in 2027, voor zover haalbaar en doelmatig binnen de bestaande kaders en budgetten.

Wettelijke grondslag

Artikel 169 van de Gemeentewet

- Lid 1: Het college van burgemeester en wethouders en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de raad verantwoording schuldig over het door het college gevoerde bestuur.
- Lid 2: Zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.

- Lid 3: Zij geven de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.

Onderbouwing besluit

1. Kennis te nemen met de rapportage *De Kaderrichtlijn Water (KRW) in Amsterdam. Stand van zaken en vervolg van de gemeentelijke inzet op het oppervlaktewater, in het perspectief van de juridische deadline van 22 december 2027*, met als belangrijkste punten:

a. De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) bevat ecologische en chemische verbeterdoelstellingen voor aangewezen waterlichamen en een achteruitgangsverbod voor al het oppervlaktewater in Amsterdam.
b. De KRW kent meerdere risicos voor de gemeente die impact te hebben op meerdere beleidsterreinen (zoals het niet kunnen verlenen van bepaalde vergunningen indien niet aan de KRW voldaan wordt).

- Sinds 2000 is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) van kracht. Voor aangewezen KRW-oppervlaktewaterlichamen gelden resultaatsverplichtingen voor de verbetering van de ecologische en chemische waterkwaliteit. Voor alle oppervlaktewateren geldt dat de waterkwaliteit niet achteruit mag gaan.
- De gemeente Amsterdam heeft een betrokkenheid bij 18 aangewezen KRW-wateren: 13 oppervlaktewateren geheel of gedeeltelijk binnen de gemeentegrenzen en 5 daarbuiten waar de gemeente als grondeigenaar en/of terreinbeherende organisatie een rol heeft, met name vanuit de drinkwatertaak.
- De inzet op de KRW-doelen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het Rijk, provincies, waterschappen, gemeenten en andere partijen. Voor Amsterdam zijn de waterbeheerders (waterschappen en Rijkswaterstaat) richtinggevend en eerste aanspreekpunt.
- De juridische consequenties van de KRW zijn op dit moment in Amsterdam op projectniveau reeds aan de orde in de vorm van verplichte compensatie-opgaven op basis van het achteruitgangsverbod van de KRW.
- Samengevat zijn er vier risicos voor de gemeente als op 22 december 2027 niet voldaan wordt aan de KRW-doelen in Amsterdam:
    1. Bestuursrechtelijk: vernietiging van plannen en vergunningen.
    2. Europeesrechtelijk: een inbreukprocedure tegen Nederland met mogelijke financiële sancties.
    3. Civielrechtelijk: collectieve acties tegen de overheid.
    4. Financieel-maatschappelijk: hogere kosten voor bijvoorbeeld drinkwaterzuivering en herstelmaatregelen achteraf.

NB. Het grondwaterdeel van de KRW valt buiten het bestek van de rapportage. Dit staat toegelicht in paragraaf 1.1 van de rapportage.

c. De gemeente Amsterdam draagt vanuit haar taken, rollen en bevoegdheden bij aan de doelstellingen van de KRW, in samenhang met de inzet van onder andere het Rijk, provincies en waterschappen.

- Vanuit de gemeentelijke taken, rollen, bevoegdheden en middelen zijn verschillende maatregelen te onderscheiden die bijdragen aan een betere waterkwaliteit en de doelen van de KRW. Deze zijn onder te verdelen in een zestal categorieën:

1. Inrichting, beheer en onderhoud van oevers, kades en waterregulerende constructies.
2. Inrichting, beheer en onderhoud van watergangen die in gemeentelijk beheer zijn.
3. Ordening van functies en (grond)gebruik op en langs het oppervlaktewater.
4. Inzameling en transport van stedelijk afvalwater (rioleringstaak).
5. Aanpak van indirecte lozingen van schadelijke stoffen via het riool.
6. Specifieke verantwoordelijkheden vanuit gemeentelijk grondeigendom buiten de gemeentegrenzen (o.a. in drinkwaterproductiegebieden).

- De gemeentelijke maatregelen worden in samenhang uitgevoerd met de inzet die door andere partijen gedaan wordt, zoals het Rijk, provincies en waterschappen.

d. In het rapportagejaar 2025 voldeed geen van de aangewezen KRW-waterlichamen in Amsterdam aan de chemische en ecologische doelstellingen van de KRW. Het doelbereik in 2027 is zeer onzeker.Dit is ook landelijk het geval.

- In september 2025 (rapportagejaar) voldeed geen van de aangewezen KRW-waterlichamen waar Amsterdam een betrokkenheid bij heeft aan de chemische en ecologische doelstellingen van de KRW.
- Op basis van de beschikbare gegevens over het doelbereik in 2027 is het algemene KRW-doelbereik voor oppervlaktewaterlichamen in Amsterdam zeer onzeker te noemen. Deze prognose wordt bevestigd door de recente bestuurlijke mededeling van waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) dat zij de KRW-doelen op 22 december 2027 niet gaan halen[1]. Dit geldt ook op landelijk niveau[2]. Eerder heeft AGV al naar buiten gebracht dat zij hun KRW-maatregelpakketten niet volledig uitgevoerd kunnen hebben in de huidige KRW-uitvoeringsperiode (2022-2027)[3].
- De KRW gaat uit van het *one out, is all out*-principe. Op onderliggende indicatoren kunnen waterlichamen dus wel voldoen, maar als dat niet voor alle indicatoren geldt, dan voldoet het waterlichaam als geheel niet.
- Tot slot is het belangrijk om te vermelden dat waterkwaliteit in KRW-termen anders is dan de zwemwaterkwaliteit. Het betreft andere indicatoren. Bij zwemwaterkwaliteit ligt de nadruk op direct gezondheidsrisico voor de mens.

[1] Extra geld voor schoon en gezond water | Waterschap AGV

[2] Open overheid (kamerbrief voortgang KRW d.d. 19 juni 2026).

[3] https://www.waterforum.net/47032-waterschap-agv-haalt-niet-alle-krw-doelen-voor-2027/

e. Tot en met 2027 (en ook daarna) werken we als gemeente binnen bestaande budgetten en kaders aan de volgende taken: het uitvoeren van specifieke maatregelen voor aangewezen KRW-waterlichamen; het inzetten op waterkwaliteit/KRW via relevante reguliere gemeentelijke taken; het uitvoeren van verplichte compenserende maatregelen op projectniveau; ambtelijke en bestuurlijke samenwerking met (water)partners.

- Als gemeente Amsterdam werken we binnen de gemeentelijke taken, rollen en bevoegdheden aan de KRW-doelen voor het oppervlaktewater, voor zover haalbaar en doelmatig binnen de bestaande kaders en budgetten.
- De huidige en geplande gemeentelijke inzet op de KRW-doelen is van verschillende aard en omvang:

1. Het uitvoeren van specifieke maatregelen die in de KRW-maatregelpakketten 2022-2027 voor aangewezen waterlichamen zijn toegeschreven aan de gemeente Amsterdam (alleen waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft dit gedaan). Voorbeelden: *aanleg natuurvriendelijke oevers; aanpak foutaansluitingen in het riool.*
2. Het inzetten op waterkwaliteit/KRW via relevante reguliere gemeentelijke taken. Voorbeelden: *baggeren; aanpak indirecte lozingen (riool); kaderstellende documenten zoals gemeentelijk rioleringsplan en voor aquathermie.*
3. Het uitvoeren van verplichte compenserende maatregelen op projectniveau. Voorbeeld: *aanleg van rietkragen en/of natuurvriendelijke oevers.*
4. Ambtelijke en bestuurlijke samenwerking met (water)partners. Voorbeeld: *Bestuurlijke Samenwerkingsagenda met waterschap AGV (2025).*

Ter informatie, los van de rapportage zelf:

- Er is momenteel geen sprake (geweest) van centrale bestuurlijke en/of centrale ambtelijke aansturing op de KRW en/of separate KRW-waterlichamen. De gemeentelijke bijdragen aan de KRW-doelstellingen zijn en worden alle vanuit reguliere taken, budgetten en projecten gedaan (zie beslispunt 1c en 1e). De waterbeheerders (waterschappen en Rijkswaterstaat) zijn richtinggevend en eerste aanpreekpunt.
- Binnen de gemeente Amsterdam zijn er geen specifieke gelabelde budgetten voor inzet op de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Alle inzet wordt tot nu toe gefinancierd uit bestaande budgetten en (indien van toepassing) de rioolheffing.
- Vanwege de naderende juridische KRW-deadline (22 december 2027), het toegenomen aantal bestuurlijke vragen en verzoeken van onze (water)partners, de opgeschroefde sturing van waterschap AGV op het achteruitgangsverbod van de KRW en het duidelijker worden van de (juridische) risicos, is de opgave binnen de gemeente meer dan ooit urgent. Hiervoor is de ambtelijke capaciteit op de KRW-opgave (coördinatie; rapportage) opgeschroefd (directie Ruimte & Duurzaamheid, in samenhang met de afdeling Water).

f. Om in de periode tot aan de juridische KRW-deadline van 22 december 2027 een extra benodigde gemeentelijke impuls te geven zijn er verschillende restopgaven die momenteel nog geen financiële dekking hebben. Deze worden conform motie 462.25 in deze rapportage inzichtelijk gemaakt, waarbij de Kadernota 2027 als geëigend moment wordt benoemd voor besluitvorming als het gaat om extra budget/capaciteit.

- Binnen de gemeente Amsterdam zijn er geen gelabelde budgetten voor extra inzet op de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Alle inzet wordt tot nu toe gefinancierd uit bestaande budgetten, en voor wat betreft de rioolwatertaken wordt dat gedekt door de rioolheffing.
- Om in de periode tot aan de juridische KRW-deadline van 22 december 2027 een extra benodigde gemeentelijke impuls te geven aan de ecologische en chemische waterkwaliteit in Amsterdam, zijn er verschillende restopgaven die momenteel nog geen dekking hebben, en in een aantal gevallen ook nog geen uitwerking hebben.
- De Kadernota 2027 is het geëigend moment voor besluitvorming als het gaat om extra budget/capaciteit hiervoor.
    1. Het uitvoeren van specifieke maatregelen die in de KRW-maatregelpakketten 2022-2027 per waterlichaam zijn toegeschreven aan de gemeente Amsterdam (alleen waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft dit gedaan).

NB. Op het uitvoeren van maatregelen die in de KRW-maatregelpakketten staan, staat een harde verplichting (art. 11(8) KRW).

- Restopgave aanleg natuurvriendelijke oevers: circa **3.770.000** + jaarlijks circa 10.000 voor beheer en onderhoud (Vaarten Amsterdam; Sloterplas; Gaasperplas).
- Restopgave herstel natuurvriendelijke oevers (Sloterplas): circa **600.000**.
- Restopgave herstelmaatregelen om het effect van verondiepen te mitigeren (Noorder IJplas): circa **500.000**.
- Restopgave verminderen van overstorten en foutieve aansluitingen (Vaarten Amsterdam): **kosten en dekkingsbronnen nader te bepalen** (grote overlap met openbare ruimte-/klimaatadaptatie-opgave: ontlasten van riolering vanwege beperkte mogelijkheden om het gemengd rioolstelsel in dit gebied te ontvlechten).
- Diverse restopgaven met **nader te bepalen en naar verwachting relatief beperkte extra kosten** (NB. Deze staan in de rapportage afzonderlijk genoemd, paragraaf 4.1).
    1. Het inzetten op waterkwaliteit via relevante reguliere gemeentelijke taken draagt bij aan de KRW-doelen. Dekking hiervan in principe vanuit bestaande budgetten. Een extra impuls op de aanpak foutaansluitingen in het riool vereist **voor de periode tot 2030 4 miljoen**.
    2. Het uitvoeren van verplichte compenserende maatregelen op projectniveau.
        - Dekking van deze maatregelen in principe op projectniveau. De schaarse ruimte is een belangrijk aandachtspunt. De hieraan gekoppelde actie is een verkenning naar een KRW-compensatiebank, analoog aan die van de waterkwantiteit.
    3. Ambtelijke en bestuurlijke samenwerking.
        - Ambtelijke inzet vanuit de bestaande formatie/budgetten. Vooralsnog geen extra dekking benodigd.

Disclaimer: een groot deel van bovenstaande restopgaven kan niet vóór 22 december 2027 (geheel) zijn uitgevoerd, laat staan het beoogde effect sorteren. Hiervoor is doorloop in de uitvoeringsperiode 2028-2033 nodig. Het gaat in veel gevallen om fysieke ingrepen, die relatief lange doorlooptijden kennen. Dit geldt ook voor andere partijen, zoals waterschap Amstel, Gooi en Vecht[1]. De precieze consequenties hiervan zijn op dit moment nog niet in beeld. Voor de risicos voor de gemeente, zie beslispunt 1b.

[1] https://www.waterforum.net/47032-waterschap-agv-haalt-niet-alle-krw-doelen-voor-2027/

Duurzaamheid

Klimaatneutrale stad: n.v.t.
Een groenere en meer biodiverse stad.

Het besluit draagt bij aan dit duurzaamheidsdoel, in zoverre dat de rapportage inzicht geeft in hoe de ecologische en chemische waterkwaliteit van het Amsterdamse oppervlaktewater ervoor staat, wat we er als gemeente aan doen, en wat we er als gemeente nog meer aan kunnen bijdragen in 2027 (en verder). Door het rapportage-karakter van deze voordracht is het in eerste instantie een indirecte bijdrage.

Circulaire stad: n.v.t.

Klimaatbestendige stad:

Een van de maatregelen ten behoeve van de waterkwaliteit waarover gerapporteerd wordt, natuurvriendelijke oevers, draagt ook bij aan de waterbergingscapaciteit in de stad.
Klimaatrechtvaardige stad: n.v.t.

Participatie

N.v.t. [het betreft een rapportage aan de gemeenteraad over de gemeentelijke inzet in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW), naar aanleiding van motie 462.25].

Financiële onderbouwing

Investeringsvoorstel n.v.t.

Consequenties gedekt? n.v.t.

Overige toelichting: n.v.t.

Conclusie: De voordracht kent geen financieel voorstel. Conform de motie 462.25 worden in de rapportage de restopgaven en benodigdheden inzichtelijk gemaakt, waarbij wordt verwezen naar de Kadernota 2027 als geëigend moment voor besluitvorming over budget/capaciteit.

Communicatie

Binnen de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2026-056355	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2026-059027	Bijlage 2_TKN_462.25MotieBakkerc.s.inzakeKaderrichtlijnWater (1).docx (msw12)
AD2026-059028	Bijlage 1_20261020_Rapportage Kaderrichtlijn Water (KRW) in Amsterdam_CONCEPT (1).docx (msw12)
AD2026-059029	Bijlage 3_TKN_RIB afdoening motie 462.25 Bakker en Van Pijpen dd 17 november 2025 (1).pdf (pdf)
AD2026-059030	Advies (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten